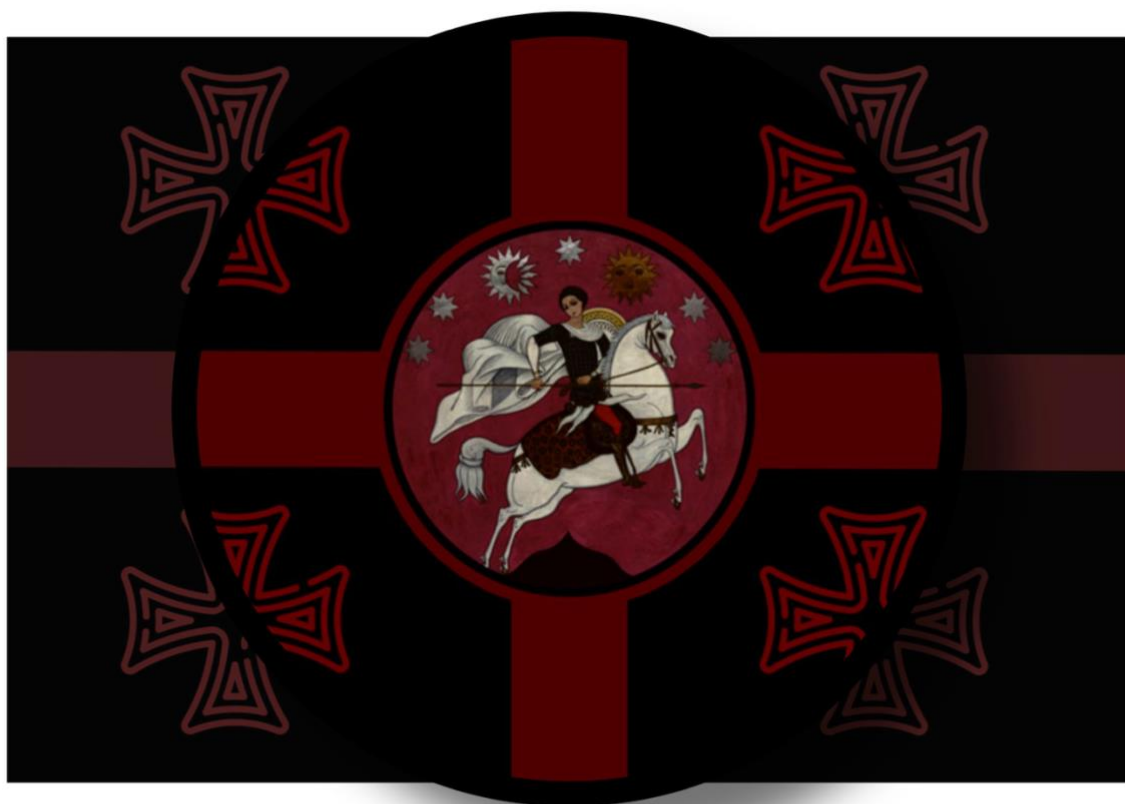

რუმინული „რკინის გვარდიის“ ტრაგედია: კოდრეანუ იულიუს ევოლა

ნაციონალ-სოციალისტური ბიბლიოთეკა
•ბათუმი 2026•

რუმინული „რკინის გვარდიის“ ტრაგედია: კოდრეანუ იულიუს ევოლა

1938 წლის 31 აგვისტოს, ანენერბეს ერთ-ერთი აგენტის მიერ ბერლინიდან რაიხსფიურერ ჰაინრიხ ჰიმლერისთვის გაგზავნილ საიდუმლო ანგარიშში, რომელიც ბერლინში მის მიერ ჩატარებული სამი ლექციის სერიას ეხებოდა, იულიუს ევოლა ბრალდებული იყო იმაში, რომ იგი „ზეწოლას ახდენდა პარტიისა და სახელმწიფოს ლიდერებსა და მოხელეებზე“ და ის „მეზობელ ქვეყნებში პროპაგანდისტულ საქმიანობას ავითარებდა“.

ანგარიშში მოხსენიებული „მეზობელი ქვეყნები“ იყვნენ საფრანგეთი და რუმინეთი. რუმინეთის დედაქალაქ ბუქარესტში ევოლა, როგორც ეს მისი მემუარებიდან ვიცით, შეხვდა მირჩა ელიადეს, რომელმაც იგი გააცნო კორნელიუ კოდრეანუს — რკინის გვარდიის ლიდერს, რომლის წევრიც იმ პერიოდში თავად ელიადეც იყო.

ეს შეხვედრა აღწერილია სტატიაში „Colloquio col Capo delle ‘Guardie di Ferro’“ („საუბარი ‘რკინის გვარდიის’ ლიდერთან“), რომელიც გამოქვეყნდა გაზეთ Regime Fascista-ში 1938 წლის 22 მარტს, აგრეთვე ოთხ სხვა სტატიაში, რომლებიც იმავე წელს სხვადასხვა იტალიურ გამოცემებში დაიბეჭდა. თავად „La Tragedia della ‘Guardia di Ferro’ Romana“ („რუმინული ‘რკინის გვარდიის’ ტრაგედია“) გამოქვეყნდა რომში. (ფრანგულენოვანი მკითხველისთვის განსაკუთრებით საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ამ სტატიის ფრანგულ თარგმანში, რომელიც 1984 წელს ფრანგულ გაზეთ Totalité-ში გამოქვეყნდა, კოდრეანუს ებრაელებთან დაკავშირებული შეხედულებების შემცველი რამდენიმე მონაკვეთი ამოღებული იყო).

პიროვნებამ, რომელსაც ადოლფ ჰიტლერი „ევროპული ნაციონალიზმის მამას“ უწოდებდა, იმდენად დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა იულიუს

ევოლაზე, რომ მან იგი კვლავ მოიხსენია წიგნებში „Il Cammino del Cinabro“ (Scheiwiller, მილანი, 1963, გვ. 151–152) და „Il Fascismo visto dalla Destra“ (Volpe, რომი, 1964, გვ. 32).

ეს შეხვედრა შედგა კოდრეანუს შტაბ-ბინაში — „მწვანე სახლში“, რომელიც რკინის გვარდიის პირველი „ბუდე“ იყო, მის მკვლელობამდე რამდენიმე თვით ადრე. კოდრეანუ ოცდაათ თანამებრძოლთან ერთად მოკლეს ტანკაბემტის ტყეში, ბუქარესტში იმ დროს ხელისუფლებაში მყოფი პოლიტიკური ინტრიგანების ხელქვეითებმა.

როდესაც ადოლფ ჰიტლერმა ამ მოვლენების შესახებ შეიტყო, მან გასცა ბრძანება, რომ რაიხის იმ ღირსეულ პირებს, რომელთაც რუმინული ორდენები ჰქონდათ მიღებული, ისინი რუმინეთის მთავრობისთვის უკან დაებრუნებინათ. ამის შემდეგ, ემილ ჩორანის სიტყვებით რომ ვთქვათ, „რუმინეთს მართავს მკვდარი კოდრეანუ“.

რუმინული „რკინის გვარდიის“ ტრაგედია: კოდრეანუ

ავტომობილს ქალაქის გარეუბნებისკენ მივყავართ — გრძელ, უღიმღამო, პროვინციულ ქუჩაზე, ნაცრისფერი და წვიმიანი ცის ქვეშ. მოულოდნელად მარცხნივ უხვევს, სოფლის გზას ადგება და ჩერდება მკვეთრი კონტურების მქონე პატარა ვილის წინ — „მწვანე სახლის“, რომელიც „რკინის გვარდიის“ ცენტრს წარმოადგენდა.

„ეს ჩვენივე ხელებით ავაშენეთ,“ — გარკვეული სიამაყით გვეუბნება ლეგიონერთა ლიდერი, რომელიც გვაცილებს. შენობაში შევდივართ, გავდივართ ერთგვარ საგუშაგოს მსგავს ოთახში და ავდივართ პირველ სართულზე. ლეგიონერთა ჯგუფი გზას გვითმობს და ჩვენსკენ გამოდის ახალგაზრდა, მაღალი, გამხდარი მამაკაცი, რომლის სახეზე იშვიათი კეთილშობილება, გულწრფელობა და ენერგია იკითხება: ნაცრისფრადმოლურჯო თვალები, ღია შუბლი, ავთენტური რომაულ-არიული ტიპი; ხოლო მკაცრ, ვაჟკაცურ ნაკვთებში ერთგვარი შემოქმედებითი, მისტიკური ელემენტიც იგრძნობა. ეს არის კორნელიუ

კოდრეანუ — რუმინული „რკინის გვარდიის“ დამფუძნებელი და ლიდერი, ადამიანი, რომელსაც მსოფლიო პრესა „მკვლელს“, „ჰიტლერის ხელქვეითს“, „ანარქისტ შეთქმულს“ უწოდებს, რადგან 1919 წლიდან იგი ღიად უპირისპირდება ისრაელს და იმ ძალებს, რომლებიც მეტ-ნაკლებად მათთან შეთანხმებით მოქმედებენ რუმინეთის ეროვნულ ცხოვრებაში.

ევროპაში ჩვენი მოგზაურობებისას ეროვნული მოძრაობების მრავალ ლიდერს შევხვედრივართ, თუმცა ცოტამ — თითქმის ვერავინ — დაგვიტოვა ისეთი შთაბეჭდილება, როგორიც კოდრეანუმ. მასთან საუბრისას აღმოვაჩინეთ იდეების ისეთი სრული თანხვედრა, როგორიც იშვიათად გვქონია სხვებთან და ასევე იშვიათად გვინახავს უნარი ადამიანი ასე მტკიცედ ამაღლებულიყო კონიუნქტურის დონიდან და პოლიტიკური-ეროვნული განახლების ნება დაეკავშირებინა ჭეშმარიტად სულიერ საფუძვლებთან. თავად კოდრეანუც არ მაღავდა კმაყოფილებას იმით, რომ შეხვდა ადამიანს, რომელთანაც საბოლოოდ შეიძლებოდა გამოეთქვა რაღაც იმაზე უფრო მეტი, ვიდრე სტერეოტიპული ფორმულა, როგორიცაა „კონსტრუქციული ნაციონალიზმი“ — ანუ ფორმულა, რომელიც ვერ სწვდება რუმინული ლეგიონერული მოძრაობის არსს.

ჩვენი შეხვედრა დაემთხვა გოგას კაბინეტის (ოქტავიან გოგა - რუმინეთის პრემიერ მინისტრი 1937-38 წლებში) დაცემის პერიოდს, მეფის უშუალო ჩარევას, ახალი კონსტიტუციის გამოცხადებას და პლებისციტს. ჩვენ უკვე დეტალურად ვიცოდით ამ გადატრიალების ფარული მხარეები. კოდრეანუმ ამ საკითხზე ჩვენი ხედვა მკაფიო სინთეზით შეავსო. მას დიდი რწმენა ჰქონდა მომავლისა და საკუთარი მოძრაობის უახლოესი გამარჯვებისაც კი. თუ ამ პერიოდში არ გამოუჩენიათ წინააღმდეგობა, ეს კონკრეტული ტაქტიკური მოსაზრებებით აიხსნებოდა:

„რეგულარული არჩევნები რომ ჩატარებულიყო, როგორც ამას ოქტავიან გოგა ფიქრობდა, ჩვენ დამაჯერებელი უმრავლესობით გავიმარჯვებდით,“ — სიტყვასიტყვით გვითხრა კოდრეანუმ, — „მაგრამ როდესაც არჩევანი მხოლოდ ‘დიახ’ ან ‘არა’-ს შორის დაგვიყენეს, უკვე შემდგარი ფაქტის —

მეფის მიერ შთაგონებული კონსტიტუციის — მიმართ, ჩვენ ბრძოლაზე უარი ვთქვით.“

მან კიდევ დაამატა: „ჩვენ დავიპყარით სანგრების პირველი ხაზი, შემდეგ მეორე, მესამე, მეოთხე და მოწინააღმდეგე, რომელიც ერთ პატარა სოროში ჩაძვრა და მის მიერ შემოთავაზებულ უსაფრთხოებას ეყრდნობა ჩვენკენ ისვრის, არ იცის რა, რომ ჩვენ არაფერს ვისურვებდით იმაზე მეტად, ვიდრე მის დახმარებას მისი ნამდვილი მტრის წინააღმდეგ.“

აქ კვლავ უნდა გავიხსენოთ კოდრეანუს კიდევ ერთი ფრაზა, ჩვენს კითხვაზე მეფის მიმართ მისი დამოკიდებულების შესახებ:

„ჩვენ ყველანი მონარქისტები ვართ; უბრალოდ, ვერ ვახერხებთ საკუთარ მისიაზე უარის თქმას და ვერ ვდგამთ კომპრომისს მოძველებულ და კორუმპირებულ სამყაროსთან.“

და როცა მას სურდა, საკუთარი ავტომობილით უკან, სასტუმროში დავებრუნებინეთ — იგი არ ითვალისწინებდა იმ სენსაციებს, რაც ამას შეიძლებოდა გამოეწვია და არც ჩვენ მივაქციეთ ყურადღება ჩვენი “ლეგაციის” გაფრთხილებას, რომლის მიხედვითაც კოდრეანუსთან შეხვედრის შემთხვევაში ადამიანებს 24 საათში სამეფოდან გააძევებდნენ. ჩვენთან დამშვიდობებისას, იცოდა რა, რომ შემდეგ ბერლინსა და რომში მივდიოდით და გვითხრა:

„ყველას, ვინც ჩვენი საქმისთვის იბრძვის, ვესალმები და ვეუბნები, რომ რუმინული ლეგიონერობა უპირობოდ იყო და იქნება მათ მხარეს ანტიებრაულ, ანტიდემოკრატიულ და ანტიბოლშევიკურ ბრძოლაში.“

კოდრეანუს წიგნის — „რკინის გვარდია“ — იტალიური თარგმანი, რომელიც უკვე დაანონსებული იყო ბუქარესტში, ახლახან გამოიცა სერიაში *Europa Giovane* (Casa Editrice Nazionale, რომი-ტურინი, 1938). ეს არის ნაშრომის პირველი ნაწილი, რომელიც ერთდროულად წარმოადგენს კოდრეანუს ავტობიოგრაფიას და მისი ბრძოლისა და მოძრაობის ისტორიას; ამ ყველაფერში ბუნებრივად არის ჩაქსოვილი მისი დოქტრინისა და ნაციონალისტური პროგრამის გადმოცემა.

ეს წიგნი შეიძლება შევადაროთ „Mein Kampf“-ის პირველ ნაწილს, ისე, რომ ამ შედარებამ იგი არ დააკნინოს. პირიქით — მოვლენათა შინაგანი ძალა და ტრაგიკული ხასიათი განაპირობებს იმას, რომ კოდრეანუს ამბავი განსაკუთრებულ დამაჯერებელ ძალას იძენს. მიგვაჩნია, რომ ნებისმიერ ფაშისტს, ამ ტექსტის მეშვეობით, უნდა შეექმნას წარმოდგენა იმ ტრაგიკული და მტკივნეული პერიპეტიების შესახებ, რომლებმაც რუმინეთის მიწაზე გაიმეორა ჩვენი საკუთარი ანტიდემოკრატიული და ანტიებრაული რევოლუციების ბრძოლა. ამგვარად, სიმართლე — რომელიც ადრე მიკერძოებული პრესის მიერ იყო დამალული ან დამახინჯებული — საბოლოოდ ნათელი და ცხადი ხდება და ისინი, ვინც უგულებელყოფენ ლეგიონერული მოძრაობის ფაქტორს, რომელიც ამჟამად ჩახშობილია, მაგრამ არა მკვდარი, ვერ შეძლებენ იქ არსებული მომავალი მოვლენების განვითარების ადეკვატურ შეფასებას.

თავისი ბუნებიდან გამომდინარე, კოდრეანუს წიგნი არ ექვემდებარება და არ იძლევა საკუთარი თავის შეჯამების საშუალებას. აქ მხოლოდ შევძლებთ მკითხველის ყურადღება მივაპყროთ რამდენიმე ზოგად და დოქტრინალურ საკითხს, რომლებიც კოდრეანუს მოძრაობის ხასიათს განსაზღვრავენ. ჯერ კიდევ 1919 ან 1920 წლებში, როდესაც იგი დაახლოებით ოცწლამდე ასაკის ახალგაზრდა იყო, ის რუმინელი ერის სახელით წინ აღუდგა კომუნისტურ საფრთხეს — არა იმდენად სიტყვებით, რამდენადაც კოლექტიური მოქმედებით, ჩვენი საკუთარი „სკუადრისტების“ მსგავსად: აჯანყებული მუშების წინააღმდეგ ბრძოლით და ქარხნებზე აღმართული წითელი დროშების ნაცვლად ეროვნული დროშების დაყენებით.

ა. კ. კუზას მიმდევარი — ეროვნული რუმინული იდეის მამა და ანტისემიტური ბრძოლის წინამორბედი — კოდრეანუმ უკვე მაშინ შეძლო დაენახა, რას ნიშნავდა სინამდვილეში კომუნიზმის გამარჯვება: არა პროლეტარული რუმინული რეჟიმის დამყარებას, არამედ რუმინეთის დამონებას უკვე მეორე დღესვე „ყველაზე ბინძური ტირანიის — თალმუდური, ისრაელიტური ტირანიის“ მიერ. მაგრამ ისრაელი არ

პატიობს მათ, ვინც მას ამხელს. მაშინვე კოდრეანუ იქცა ისრაელის მიერ დაფინანსებული პრესის მთავარ სამიზნედ, სასტიკი ცილისწამებისა და სიძულვილის კამპანიის ობიექტად, რომელიც მიმართული იყო არა მხოლოდ მის წინააღმდეგ, არამედ მთელი ხალხის ეროვნული რწმენის წინააღმდეგ. ამ პერიოდზე კოდრეანუ წერს:

„ერთ წელიწადში ანტისემიტუზმის შესახებ იმდენი ვისწავლე, რამდენიც სამი ადამიანის სიცოცხლეს ეყოფოდა. ვერ შელახავ ხალხის წმინდა რწმენებს — იმას, რაც მის გულს უყვარს და პატივს სცემს — ისე, რომ ღრმა ტკივილი არ მიაყენო და მათი გულებიდან სისხლი არ დაღვარო. ეს 17 წლის წინ იყო და გულიდან დღემდე სისხლი მდის.“

იმ პერიოდში კოდრეანუ ებრძოდა მათ, ვინც წითელ ინტერნაციონალს ადიდებდა, ხოლო მისი მიმდევრები ანგრევდნენ ებრაული გაზეთების სტამბებს, რომლებშიც მეფეს, არმიასა და ეკლესიას შეურაცხყოფას აყენებდნენ. თუმცა მოგვიანებით, სწორედ მეფის, არმიისა და წესრიგის სახელით, რუმინული პრესა — რომელიც ქამელეონურ გარდასახვაში დიდ ოსტატობას ავლენდა — კვლავ დაუბრუნდა იმავე კამპანიას კოდრეანუს წინააღმდეგ და მისი მოძრაობა სიძულვილითა და ზიზღით შეამკო...

კოდრეანუ წერს:

„ვერ განვსაზღვრავ, როგორ ჩავერთე ბრძოლაში. ალბათ ისე, როგორც ადამიანი, რომელიც ქუჩაში მიდის თავისი საზრუნავით, საჭიროებებითა და ფიქრებით და მოულოდნელად ხედავს სახლს, რომელსაც ცეცხლი ეკიდება; იხდის ქურთუკს და გარბის, რათა დახმარება გაუწიოს მათ, ვინც ცეცხლის მსხვერპლია. დაახლოებით ოცწლამდე ასაკის ახალგაზრდის საღი გონებით ეს იყო ერთადერთი, რასაც ვხედავდი: რომ ვკარგავდით სამშობლოს, რომ აღარ გვექნებოდა სამშობლო და რომ უბედური, გადატაკებული და ექსპლუატირებული რუმინელი მუშების უნებლიე მხარდაჭერით ებრაული ბრბო გაგვანადგურებდა. დავიწყე გულის იმპულსით, იმ თავდაცვის ინსტინქტით, რომელიც ყველაზე უმცირეს ჭიასაც კი აქვს — არა პირადი თვითგადარჩენის, არამედ იმ რასის დაცვის ინსტინქტით, რომელსაც ვეკუთვნი. ამიტომ ყოველთვის მქონდა განცდა,

რომ მთელი რასა ჩვენს მხრებზეა დაყრდნობილი — ჩვენზე, ცოცხლებზე და მათზე, ვინც სამშობლოსთვის დაიღუპა. ყოველთვის მქონდა განცდა, რომ ჩვენი რასა ჩვენი მეშვეობით იბრძვის და ლაპარაკობს. ყოველთვის მქონდა განცდა, რომ მტრული ფარა, რაოდენ უზარმაზარიც არ უნდა ჩანდეს, ამ ისტორიულ ერთეულთან შედარებით მხოლოდ ადამიანური ნარჩენების მუჭაა, რომელსაც გავფანტავთ და დავამარცხებთ... ინდივიდი — თავისი რასის ჩარჩოში და მის სამსახურში; რასა — ღმერთისა და ღვთაებრივი კანონების ჩარჩოში და სამსახურში: ვინც ამას გაიგებს, გაიმარჯვებს, თუნდაც მარტო იყოს, ხოლო ვინც ამას ვერ გაიგებს, დამარცხდება.“

ეს იყო კოდრეანუს რწმენის აღსარება 1922 წელს, უნივერსიტეტის დასრულების შემდეგ. როგორც სამართლის სტუდენტთა ეროვნული ასოციაციის პრეზიდენტმა, მან ამავე დროს განსაზღვრა ანტისემიტური კამპანიის ძირითადი პუნქტები შემდეგნაირად:

„ა) ებრაული სულისა და მენტალიტეტის იდენტიფიცირება, რომლებიც შეუმჩნევლად შეიჭრნენ რუმინელთა გრძნობებსა და აზროვნებაში;

ბ) ჩვენი დეტოქსიკაცია — იმ იუდაიზმის აღმოფხვრა, რომელიც ჩვენს აზროვნებაში შეიტანეს სასკოლო სახელმძღვანელოებით, მასწავლებლებით, თეატრით, კინოთი;

გ) ისრაელიტური გეგმების გაგება და გამხელა, რომლებიც მრავალი ფორმის ქვეშ იმალება. ჩვენ გვყავს პოლიტიკური პარტიები, რომლებსაც რუმინელები ხელმძღვანელობენ, მაგრამ მათში იუდაიზმი ლაპარაკობს; ჩვენ გვაქვს რუმინული გაზეთები, რუმინელების მიერ დაწერილი, მაგრამ მათში ებრაელები და მათი ინტერესები ლაპარაკობენ; ჩვენ გვყავს რუმინელი ლექტორები, რომლებიც აზროვნებენ, წერენ და ლაპარაკობენ ებრაულად, მაგრამ რუმინულ ენაზე.“

ამასთან ერთად იდგა პოლიტიკური, ეროვნული და სოციალური პრაქტიკული პრობლემები: ფართო რუმინული მიწების პრობლემა, რომლებიც ფაქტობრივად კოლონიზებული იყო მხოლოდ ებრაული მოსახლეობით; ებრაელების მიერ უმსხვილესი ქალაქების სასიცოცხლო

ცენტრების კონტროლის პრობლემა; სკოლებში ებრაელთა საგანგაშო პროცენტულობა, სადაც ისინი ხშირად აშკარა უმრავლესობას შეადგენდნენ — პროცენტულობა, რომელიც მომდევნო თაობაში პროფესიული სამყაროს დაუფლებისა და „ინვაზიის“ მოსამზადებლად განიხილებოდა.

დასასრულს, კოდრეანუ მიუთითებს, რომ ისევე როგორც კომუნისტურ პერიოდში ე.წ. რუმინული პროლეტარული მოძრაობის ლიდერები მთლიანად ებრაელები იყვნენ, ასევე მოგვიანებითაც, პარლამენტის წევრობისას, იგი არ ერიდებოდა დოკუმენტურად დაემტკიცებინა, რომ მთავრობის წევრთა უმეტესობა ებრაული ბანკებისგან „ფულადი სესხებით“ სარგებლობდა.

მუსოლინის ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე კოდრეანუმ იგი აღიარა როგორც „სინათლის მატარებელი, რომელიც ჩვენში იმედს აღვივებს. ის ჩვენთვის იქნება გარანტი იმისა, რომ ჰიდრას დამარცხება შესაძლებელია. გარანტი იმისა, რომ შეგვიძლია გამარჯვება“. „მაგრამ მუსოლინი ანტისემიტი არ არის. ტყუილად გიხარიათ,“ — ჩაგვჩურჩულებდა ებრაული პრესა. „მე ვამბობ: საქმე ის კი არ არის, რატომ გვიხარია, არამედ ის, თუ როგორ ღელავთ თქვენ მის გამარჯვებაზე, თუკი ის ანტისემიტი არ არის, მაშინ რატომ უტევს მას ებრაული პრესა მთელი მსოფლიოს მასშტაბით?“

კოდრეანუმ სწორად დაინახა, რომ იუდაიზმმა შეძლო მსოფლიოზე დომინირება მასონობის მეშვეობით, ხოლო რუსეთის დამონება — კომუნიზმის გზით: „მუსოლინიმ გაანადგურა კომუნიზმი და მასონობა,“ — ამბობს კოდრეანუ, — „ამით მან ირიბად იუდაიზმსაც გამოუცხადა ომი“. ფაშიზმის ახალი ანტისემიტური პოლიტიკის შემოღებამ კოდრეანუს სრულად დაუდასტურა სიმართლე. კოდრეანუს ანტისემიტური პოზიციის სრულად გამოსაჩენად საჭიროა მოვიყვანოთ მისი წიგნიდან შემდეგი მონაკვეთი, რომელიც აჩვენებს მისი ხედვის განსაკუთრებულ სიფხიზლეს:

„ვინც ფიქრობს, რომ ებრაელები უბედური ღარიბები არიან, აქ შემთხვევით მოხვედრილნი, ქარის მიერ მოტანილნი, ბედისწერის მიერ წარმართულნი და ა.შ. ძალიან ცდება. დედამიწის ზურგზე არსებული ყველა ებრაელი ერთ დიდ საზოგადოებას წარმოადგენს, სისხლითა და თაღმუდური რელიგიით შეკრულს. ისინი ქმნიან მართლაც შეუბრალებელ სახელმწიფოს, რომელსაც აქვს კანონები, გეგმები და ლიდერები, რომლებიც ამ გეგმებს აყალიბებენ და ახორციელებენ. ყველაფერი ორგანიზებულია ე.წ. 'კეპილას' სახით. აქედან გამომდინარე, ჩვენ არ ვდგავართ ცალკეული ებრაელების წინაშე, არამედ ჩამოყალიბებული ძალის — ებრაული საზოგადოების წინაშე. ჩვენს ნებისმიერ ქალაქში ან თუნდაც ქვეყანაში, სადაც გარკვეული რაოდენობის ებრაელები იკრიბებიან, დაუყოვნებლივ ყალიბდება კეპილა, ანუ ებრაული საზოგადოება. ამ კეპილას ჰყავს თავისი ლიდერები, საკუთარი მართლმსაჯულება და სხვა. სწორედ ამ მცირე კეპილაში ყალიბდება ყველა გეგმა: როგორ მართონ ადგილობრივი პოლიტიკოსები და ხელისუფლება; როგორ შეაღწიონ იმ წრეებში, სადაც სასარგებლოა მოხვედრა, მაგალითად, მოსამართლეებს, სახელმწიფო მოხელეებს, მაღალჩინოსნებს შორის; როგორ განხორციელდეს გეგმები, რათა გარკვეული ეკონომიკური სექტორი რუმინელის ხელიდან იქნეს გამოგლეჯილი; როგორ იქნეს განეიტრალებული ხელისუფლების პატიოსანი წარმომადგენელი, რომელიც ებრაულ ინტერესებს ეწინააღმდეგება; რა გეგმები უნდა ამოქმედდეს მაშინ, როდესაც ჩაგრული მოსახლეობა აჯანყდება და ანტისემიტურ მოძრაობებში გადავა.“

გარდა ამისა, ფართომასშტაბიანი, ზოგადი გეგმები:

„1) ისინი შეეცდებიან გაგვაწყვეტინონ კავშირი დედამიწასა და სამოთხეს შორის, ყველანაირად გაავრცელონ ათეისტური და მატერიალისტური თეორიები, დიდი მასშტაბით დაამცირონ რუმინელი ხალხი, ან თუნდაც მხოლოდ მისი ლიდერები, აქციონ ისინი ღმერთისა და თავისი წინაპრებისგან გამიჯნულ ხალხად; მოკლავენ მათ არა შუბით, არამედ მათი სულიერი ცხოვრების ფესვების გადაჭრით;

2) შემდეგ გაგვაწყვეტინებენ რასობრივ კავშირს დედამიწასთან — მისი სიმდიდრის მატერიალურ წყაროსთან — ნაციონალიზმისა და სამშობლოს

ნებისმიერი იდეის წინააღმდეგ თავდასხმით;

3) მიზნის მისაღწევად შეეცდებიან ხელში ჩაიგდონ პრესა;

4) გამოიყენებენ ნებისმიერ საბაბს, რადგან რუმინელ ხალხში არსებობს უთანხმოებები, გაუგებრობები და დაპირისპირებები, რათა ისინი რაც შეიძლება მეტ ურთიერთმტრულ პარტიად დაყონ;

5) შეეცდებიან რუმინელთა საარსებო საშუალებების უფრო და უფრო მონოპოლიზაციას;

6) სისტემატურად უბიძგებენ მათ გარყვნილებისკენ, გაანადგურებენ ოჯახსა და ზნეობრივ ძალას, არ დაავიწყდებათ მათი დეგრადაცია და დაბინდვა ალკოჰოლური სასმელებითა და სხვა შხამებით. და სიმართლე რომ ვთქვათ, ვისაც რასის განადგურება და დაპყრობა სურს, ამ სისტემის ადაპტირებით ის ამას თავისუფლად შეძლებს“.

ყველა შესაძლო საშუალებებით, პირველი მსოფლიო ომის შემდეგიდან დღემდე, კოდრეანუს მოძრაობა ცდილობდა ებრძოლა ამ ებრაული შემოტევის წინააღმდეგ რუმინეთში, რომელიც იქ არსებული ორ-ნახევარი მილიონი ისრაელიტისა და ისრაელთან დაკავშირებული ან მის მიერ დაფინანსებული ძალების მიერ იყო წამოწყებული.

პოლიტიკური ინტრიგანების მავნებლობა და „ახალი ადამიანის“ შექმნის აუცილებლობა კოდრეანუს აზროვნების კიდევ ორი ცენტრალური პუნქტია. „ადამიანის ის ტიპი, რომელიც დღეს რუმინულ პოლიტიკურ სცენაზე ცხოვრობს,“ — წერს კოდრეანუ, — „ისტორიაში უკვე მინახავს: მისი მმართველობის დროს ერები ილუპებოდნენ და სახელმწიფოები ინგრეოდა“. კოდრეანუსთვის უდიდესი ეროვნული საფრთხე იმაში მდგომარეობს, რომ დაკო-რომაული რასის წმინდა ტიპი დამახინჯდა და ჩანაცვლდა პოლიტიკური ინტრიგანით; „ეს მორალური ჩანასახი, რომელსაც ჩვენი რასის კეთილშობილების კვალი აღარ გააჩნია, გვარცხვენს და გვკლავს“. სანამ პოლიტიკური ინტრიგანი იარსებებს,

ფარული ანტიეროვნული ძალები ყოველთვის იპოვიან შესაფერის ინსტრუმენტებს და შეძლებენ ინტრიგების შექმნას, რომლებიც საკუთარ წისქვილზე დაასხამენ წყალს. თუ 1938 წლის რუმინულმა კონსტიტუციამ პარტიული სისტემა დაასრულა, კოდრეანუს ასეთი რადიკალური პოზიცია ბევრად ადრე ჰქონდა ჩამოყალიბებული, როდესაც განაცხადა: „ახალგაზრდა, რომელიც პოლიტიკურ პარტიაში შედის, თავისი თაობისა და თავისი რასის მოღალატეა“.

საქმე არ ეხება ახალ პარტიებს ან ფორმულებს, არამედ ახალ ადამიანს. სწორედ ამ ხედვამ შვა კოდრეანუს ლეგიონერობა, რომელიც, უპირველეს ყოვლისა, ცხოვრების სკოლას ნიშნავს — იმ სივრცეს, სადაც ყალიბდება ახალი ტიპი, რომელშიც „მაქსიმალურად განვითარებულია ადამიანური სიდიადის ყველა შესაძლებლობა, რომელიც ღმერთმა ჩვენი რასის სისხლში ჩათესა“. პირველი ლეგიონერული ორგანიზაცია, რომელიც დაარსდა, ეწოდა „მთავარანგელოზ მიქაელის ლეგიონი“ — სახელწოდება, რომლის არჩევანიც უკვე ამგვარი ნაციონალიზმის მისტიკურ, რელიგიურ და ასკეტურ მხარეს ამჟღავნებს. კოდრეანუს მიხედვით, ამ ახალი ტიპის შექმნა არის მთავარი ამოცანა; ყველაფერი დანარჩენი მეორეხარისხოვანია და გარდაუვალ შედეგად, ბუნებრივი და შეუჩერებელი პროცესის გზით, თავისთავად მოჰყვება მას. სწორედ ამ განახლებულ ადამიანზეა დამოკიდებული ებრაული პრობლემის გადაჭრა, ახალი პოლიტიკური ფორმის ჩამოყალიბება, რომელიც გააღვიძებს იმ მაგნეტიზმს, რომელსაც შეუძლია მასების მიზიდვა, ყოველი გამარჯვების ხელშეწყობა და ჩვენი რასის დიდების გზაზე წაყვანა.

რუმინული ლეგიონერული მოძრაობის განსაკუთრებული და დამახასიათებელი ასპექტი ის არის, რომ მისი რეალური ორგანიზაციული სტრუქტურის — „ბუდეების“ — შექმნისას, მთავარი საზრუნავი ახალი, საერთო ცხოვრების ფორმის ჩამოყალიბება იყო, რომელიც მკაცრ ეთიკურ და რელიგიურ კრიტერიუმებს ეყრდნობოდა. ამიტომაც ბევრისთვის მოულოდნელი შეიძლება ყოფილიყო ის ფაქტი, რომ კოდრეანუმ კვირაში ორი დღის განმავლობაში მარხვის დისციპლინა დააწესა. ასევე

საინტერესოა მისი შეხედულებები ლოცვის ძალაზე — შეხედულებები, რომლებიც უფრო რელიგიური ორდენის წევრს შეეფერება, ვიდრე პოლიტიკურ ლიდერს:

„ლოცვა გამარჯვების გადამწყვეტი ელემენტია. ომებს იგებენ ისინი, ვინც შეძლეს ზეციდან, უხილავი სამყაროს იდუმალი ძალების მოზიდვა და მათი მხარდაჭერის უზრუნველყოფა. ეს იდუმალი ძალები არიან მკვდართა სულები, ჩვენი წინაპრების სულები, რომლებიც ოდესღაც, ჩვენ მსგავსად, დაკავშირებულნი იყვნენ ჩვენი მიწის გორაკებსა და ყანებთან, რომლებიც დაილუპნენ ამ მიწის დაცვისათვის და დღესაც დაკავშირებულნი არიან მასთან თავიანთი ცხოვრების ხსოვნითა და ჩვენით — მათი შვილებით, შვილიშვილებითა და შვილთაშვილებით. მაგრამ მკვდართა სულებზე მაღლა დგას ღმერთი. როდესაც ეს ძალები მოზიდულია, მათ დიდი ძალა აქვთ: ისინი გვიცავენ, გვაძლევენ სიმამაცეს, ნებას, გამარჯვებისთვის აუცილებელ ყველა ელემენტს და გვაძლევენ გამარჯვებას. ისინი მტრებში შიშსა და პანიკას თესავენ, პარალიზებენ მათ მოქმედებას. საბოლოო ჯამში, გამარჯვებები დამოკიდებული არ არის მხოლოდ მატერიალურ მომზადებაზე, მეომარი მხარეების მატერიალურ ძალებზე, არამედ მათ უნარზე, მოიპოვონ სულიერი ძალების მხარდაჭერა. ქმედებების სამართლიანობა და ზნეობრიობა, აგრეთვე მათი გულმხურვალე და დაჟინებული მოწოდება რიტუალისა და კოლექტიური ლოცვის სახით, სწორედ ასეთ ძალებს იზიდავს“.

აი კოდრეანუს კიდევ ერთი დამახასიათებელი მონაკვეთი:

„თუ ქრისტიანული მისტიკა და მისი მიზანი — ექსტაზი — არის ადამიანის ღმერთთან კონტაქტი ადამიანური ბუნებიდან ღვთაებრივ ბუნებაში გარდაქმნის გზით, ეროვნული მისტიკა სხვა არაფერია, თუ არა ადამიანის და მასების კონტაქტი საკუთარი რასის სულთან, იმ გარდაქმნის მეშვეობით, რომელსაც ეს ძალები პირადი და მატერიალური ინტერესების სამყაროდან რასის გარე სამყაროში ახორციელებენ. არა გონებით — რადგან ამას ყველა შეძლებს — არამედ სულიერი ცხოვრების გზით“.

„რკინის გვარდიის“ ლეგიონერობის კიდევ ერთი ტიპური ასპექტია მათი ლიდერების მხრიდან ერთგვარი ასკეტური ვალდებულება: მათ ეკრძალებოდათ საცეკვაო დარბაზებში, კინოებსა თუ თეატრებში სიარული; უნდა აერიდებინათ სიმდიდრის ან თუნდაც უბრალო შეძლებულობის ყოველგვარი დემონსტრირება. სპეცდანიშნულების რაზმს — ათიათას კაციან ფორმირებას, რომელსაც მოზას და მარინის სახელი ეწოდა (ეს ორი „რკინის გვარდიის“ ლიდერი ესპანეთში დაეცა) — წევრობის პირობად, თითქმის როგორც ძველ რაინდულ ორდენებში, სავალდებულო დაუქორწინებლობა ჰქონდა დადგენილი იმ დროის განმავლობაში, სანამ ისინი ამ რაზმის შემადგენლობაში იყვნენ, რადგან არავითარ ყოფით ან საოჯახო საქმიანობას არ უნდა შეემცირებინა მათი მზადყოფნა ნებისმიერ მომენტში სიკვდილისთვის და თავდადებისთვის.

მიუხედავად იმისა, რომ ორჯერ იყო პარლამენტის წევრი, კოდრეანუ თავიდანვე მტკიცედ დაუპირისპირდა დემოკრატიას. მისი სიტყვებით რომ ვთქვათ, დემოკრატია არღვევს რასის ერთიანობას, რადგან წარმოშობს ფრაქციონიზმს; იგი უუნაროა ძალისხმევის უწყვეტობისა და პასუხისმგებლობისათვის; უუნაროა ავტორიტეტისათვის, ვინაიდან აკლია სანქციის ძალა და პოლიტიკოსს საკუთარი მომხრეების მონად აქცევს; იგი მაღალი ფინანსების სამსახურში დგას; იგი მილიონობით ებრაელს აქცევს რუმინეთის მოქალაქედ. ამის საპირისპიროდ, კოდრეანუ ამტკიცებდა სოციალური შერჩევისა და ელიტების პრინციპს. მას ჰქონდა მკაფიო ინტუიცია იმ ახალი ეროვნული პოლიტიკის შესახებ, რომლის აღდგენასაც ისახავს მიზნად და რომლის საფუძველიც არც დემოკრატიაა და არც დიქტატურა, არამედ ერისა და ლიდერის კავშირი, ისეთივე, როგორიც არსებობს ძალასა და აქტუალობას, ბნელ ინსტინქტსა და გამოხატულებას შორის. ამ ახალი პოლიტიკური ფორმების ლიდერს მასა არ ირჩევს; პირიქით, მასა — ერი — თანხმობას აძლევს მას და მის იდეებში საკუთარ იდეებს ცნობს.

წინაპირობა არის ერთგვარი შინაგანი გამოღვიძება, რომელიც იწყება ლიდერში და ელიტაში. მოვიყვანოთ კოდრეანუს სიტყვები:

„ეს არის სახელმწიფოთა ხელმძღვანელობის ახალი ფორმა, აქამდე უცნობი. არ ვიცი, რა სახელწოდებას მიანიჭებენ მას, მაგრამ ეს ახალი ფორმაა. ვფიქრობ, იგი ეფუძნება ამ განწყობას, ამ მაღალი ეროვნული ცნობიერების მდგომარეობას, რომელიც ადრე თუ გვიან ვრცელდება ეროვნული ორგანიზმის პერიფერიებზეც. ეს არის შინაგანი სინათლის მდგომარეობა. ის, რაც ადრე ხალხის სულებში რასობრივ ინსტინქტად თვლემდა, ასეთ მომენტებში აისახება მათ ცნობიერებაში და ქმნის ერთსულოვანი გასხვივოსნების მდგომარეობას, როგორც მხოლოდ დიდ რელიგიურ გამოცდილებებში გვხვდება. ამ მდგომარეობას სამართლიანად შეიძლება ეწოდოს ეროვნული ეკუმენურობის მდგომარეობა. ხალხი მთლიანობაში აღწევს თვითცნობიერებას — საკუთარი მნიშვნელობისა და მსოფლიოში საკუთარი დანიშნულების ცნობიერებას. ისტორიაში ხალხებში მხოლოდ ნაპერწკლებს ვხვდებოდით, ხოლო ამ თვალსაზრისით დღეს მუდმივი ეროვნული ფენომენები გვაქვს. ამ შემთხვევაში ლიდერი აღარ არის 'ზოსი', რომელიც 'რასაც უნდა, იმას აკეთებს', რომელიც 'საკუთარი ნებით' მართავს, არამედ იგი ამ უხილავი განწყობის გამოხატულებაა, ამ ცნობიერების მდგომარეობის სიმბოლო. იგი არ აკეთებს იმას, რაც უნდა; იგი აკეთებს იმას, რაც უნდა გააკეთოს და იგი ხელმძღვანელობს არა ინდივიდუალური ინტერესებით და არც კოლექტიურით, არამედ მარადიული ერის ინტერესებით, რომლის ცნობიერებამდეც ხალხმა მიაღწია. სწორედ ამ ინტერესების ჩარჩოში და მხოლოდ მათ ფარგლებში პოულობენ პირადი და კოლექტიური ინტერესები ნორმალური დაკმაყოფილების უმაღლეს ხარისხს“.

ის ფაქტი, რომ კოდრეანუ არ გამორიცხავდა ნაციონალიზმის ამ ახალი ფორმების თავსებადობას ტრადიციულ ინსტიტუტებთან, ნათლად ჩანს მისი შეხედულებებიდან მონარქიული ინსტიტუტის შესახებ, რომლებიც შემდეგ სიტყვებშია გამოხატული:

„მე უარვყოფ რესპუბლიკანიზმს. რასების სათავეში, ელიტის ზემოთ, დგას მონარქია. ყველა მონარქი კარგი არ ყოფილა, მაგრამ მონარქია, როგორც ინსტიტუტი, ყოველთვის კარგი იყო. ინდივიდუალური მონარქი არ უნდა

ავურიოთ მონარქიის ინსტიტუტთან — ასეთი დასკვნა მცდარი იქნება. შეიძლება არსებობდნენ ცუდი მღვდლები, მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ეკლესია უნდა გაუქმდეს და ღმერთი ქვებით ჩაქოლონ. არსებობენ სუსტი ან ცუდი მონარქებიც, მაგრამ ეს არ გვაძლევს უფლებას, უარი ვთქვათ მონარქიაზე. რასაც აქვს საკუთარი სიცოცხლის ხაზი. მონარქი დიდია და კარგია მაშინ, როცა ამ ხაზს მიჰყვება; ის პატარავდება და ცუდი ხდება იმ ზომით, რა ზომითაც შორდება ამ რასობრივ სიცოცხლის ხაზს ან ეწინააღმდეგება მას. მონარქი მრავალგვარი გზით შეიძლება იქნეს ცდუნებული; მან ყველა მათგანი უნდა უარყოს და მიჰყვეს რასის ხაზს. ეს არის მონარქიის კანონი.“

თუ ამ ძირითად საკითხებში ეს არის კოდრეანუსა და მისი „რკინის გვარდიის“ იდეები, მაშინ მისი ბრძოლის პერიპეტიები ტრაგიკულად თითქმის გაუგებარი ხდება და გარკვეული დროის განმავლობაში, ისინი თითქოს მხოლოდ სამწუხარო გაუგებრობებით აიხსნება. ვამბობთ „გარკვეული დროის განმავლობაში“, რადგან იმ პირობებში, როდესაც რუმინეთში არსებობდა წმინდა დემოკრატიული რეჟიმი — თავისი ცნობილი ირიბი და შენიღბული გავლენებისადმი დაქვემდებარებით — და მონარქიული ინსტიტუტი მხოლოდ სიმბოლურ ფუნქციას ასრულებდა, გასაგები იყო, რომ კოდრეანუს მსგავსი მოძრაობა ყველა შესაძლო საშუალებით და ნებისმიერ ფასად იზღუდებოდა: ერთ დღეს ერთი ფორმულით, მეორე დღეს საპირისპიროთი, ოპორტუნიისტული მიზეზებით, ოღონდ შედეგი ერთი და იგივე უნდა ყოფილიყო — საშიში მოწინააღმდეგის განდევნა.

კოდრეანუს ეს მწარე დაკვირვებები ადვილად გასაგებია. იგი წერს:

„1919, 1920 და 1921 წლებში მთელი ისრაელიტური პრესა თავს დაესხა რუმინულ სახელმწიფოს, ყველგან ქაოსს თესავდა და მოუწოდებდა ძალადობისკენ რეჟიმის, მმართველობის ფორმის, ეკლესიის, რუმინული წესრიგის, ეროვნული იდეისა და პატრიოტიზმის წინააღმდეგ. ახლა კი, თითქოს ჯადოსნურად (1936 წელს), იგივე პრესა, ზუსტად იგივე

ადამიანების ხელმძღვანელობით, გადაიქცა სახელმწიფო წესრიგისა და მისი კანონების დამცველად და თავს აცხადებს 'ძალადობის წინააღმდეგ'. ამავე დროს ჩვენ ვხდებით 'ქვეყნის მტრები', 'მემარჯვენე ექსტრემისტები', 'რუმინელების მტრის სამსახურში მყოფნი' და მალე იმასაც მოვისმენთ, რომ თითქოს ებრაელების მიერ ვართ დაფინანსებულნი."

კოდრეანუ
აგრძელებს:

„ჩვენ ვიღებთ დაცინვას დაცინვაზე, სილას სილაზე — ლოყებზე და ჩვენს რუმინულ სულებზე — იმ დონემდე, რომ მართლაც ამ საშინელ მდგომარეობაში აღმოვჩნდით: ებრაელები წარმოჩენილნი არიან რუმინელების დამცველებად და ისინი დაცულნი არიან, მშვიდად და უზრუნველად ცხოვრობენ, მაშინ როცა ჩვენ, პირიქით, წარმოჩენილნი ვართ რუმინელების მტრებად; ჩვენი სიცოცხლე და თავისუფლება საფრთხეშია, რადგან რუმინული ხელისუფლება გვდევნის როგორც გაცოფებულ ძაღლებს. ეს ყველაფერი საკუთარი თვალთ ვიხილე და საათობით, დღედაღამ ვითმენდი და ამაღ მე და ჩემი ამხანაგები სულის სიღრმემდე გაგვამწარა. ჩვენ გამოვიარეთ საკუთარი ქვეყნისთვის ბრძოლა, სუფთა სულით, თვალში ცრემლით; წლების განმავლობაში ვიბრძოდით სიღარიბეში და ფარულ, მაგრამ მტანჯველ შიმშილში; და ამ ყველაფრის შემდეგ ჩვენ მივიღეთ — საკუთარ ქვეყანაში მტრად წარმოჩენა, რუმინელთა მიერ დევნა, უცხოური ფულით დაფინანსებაში დადანაშაულება და ამავე დროს იმის ხილვა, რომ ებრაული მოსახლეობა სრულ კონტროლს ფლობს ჩვენს ქვეყანაზე და გამოცხადებულია რუმინელებისა და რუმინული სახელმწიფოს დამცველად — ეს ყველაფერი მართლაც აუტანელია.“

მკითხველს შეუძლია დაინახოს, რომ ეს მხოლოდ სიტყვები არ არის, თუ გაეცნობა წიგნს, რომელშიც დეტალურად არის აღწერილი „რკინის გვარდიის“ მთელი ვია კრუცისი (Via Crucis/Way of the Cross): დაპატიმრებები, დევნა, სასამართლო პროცესები, ცილისწამება და ძალადობა. კოდრეანუმ თავად გადაიტანა არაერთი სასამართლო პროცესი,

თუმცა ამ დრომდე მის წინააღმდეგ წაყენებული ბრალდებები გაუქმდა. მკვლელობის ერთ-ერთ საქმეში — სადაც მან საკუთარი ხელით მოკლა თავისი თანამებრძოლების მკვლელები — აღსანიშნავია, რომ მთელი ქვეყნის მასშტაბით 19 300 იურისტმა ოფიციალურად გამოთქვა მისი დაცვის სურვილი.

ოქტავიან გოგას ექსპერიმენტის შემდეგ შეიქმნა შთაბეჭდილება, რომ რუმინეთში დემოკრატიული რეჟიმი დასასრულს უახლოვდებოდა და მის ადგილს ახალი ავტორიტარული მმართველობა დაიკავებდა. საზღვარგარეთ ჩვენ ცოტა რამ ვიცით იმ შიდა პროცესების შესახებ, რომლებიც ამ არეულობების მიღმა მიმდინარეობდა. მიუხედავად იმისა, რომ „რკინის გვარდია“ უკვე დაშლილი იყო, ახალი პოლიტიკური ფაზა მაღავდა ბრძოლის გაგრძელებას კოდრეანუსა და იმ ძალებს შორის, რომლებიც ეწინააღმდეგებოდნენ მის წარმოდგენას ერისა და სახელმწიფოს შესახებ.

ოქტავიან გოგას მთავრობა თითქოს ექსპერიმენტული და ერთდროულად კონკრეტული ტაქტიკური მიზნისთვის იყო შექმნილი. გოგას ზომიერი ნაციონალიზმისა და ანტისემიტიზმის მეშვეობით ცდილობდნენ გვერდზე გადაეწიათ ის ძალები, რომლებსაც კოდრეანუს მოძრაობა სულ უფრო მეტ მხარდამჭერს ართმევდა, მათთვის იოლად სამართავი შემცვლელის შეთავაზებით. თუმცა მალევე გააცნობიერეს, რომ ეს ექსპერიმენტი საშიში იყო და შეიძლებოდა, მათივე ხელებიდან გასცლოდათ.

ხალხმა გოგას რეჟიმი ვერ მიიღო როგორც დამაკმაყოფილებელ შემცვლელად; იგი აღიქვა როგორც წინასწარი თანხმობის ნიშანი სრულ ნაციონალისტურ დინებაზე. თუ გოგას მიერ გამოცხადებული არჩევნები ჩატარდებოდა, დიდი ალბათობით იგი უფრო ძლიერ დინებას შეეწირებოდა, რომელიც იგივე მიმართულებით, მაგრამ უფრო რადიკალურად მოძრაობდა. ამ საფრთხის გაცნობიერების შემდეგ მეფე პირადად ჩაერია პროცესებში: გააუქმა დემოკრატიული პარტიული

სისტემა და პრომულგაცია მოახდინა ახალი კონსტიტუციისა, რომლის მთავარი არსი ძალაუფლების ცენტრალიზაცია იყო — პირდაპირ ან ირიბად — მონარქის ხელში.

ეს იყო ავტორიტარული რევოლუცია ზემოდან, რომელიც ეყრდნობოდა სამეფო კარს და არა საზოგადოებრივ ასპარეზს. ამ ვითარებაში „რკინის გვარდიამ“, მიუხედავად რეჟიმის მიმართ გაფრთხილებებისა, ნებაყოფლობით დაშალა თავისი პარტია „ყველაფერი სამშობლოსთვის“ და ჩუმად დაიხია უკან, რათა მოქმედება ძირითადად სულიერ სიბრტყეზე გადაეტანა — სულიერი ფორმაციისა და იმ მრავალრიცხოვანი წევრების შერჩევის მიმართულებით, რომლებიც ბოლო პერიოდში მას შეუერთდნენ.

იმ დროს რუმინეთში ყოფნისას აშკარა იყო, რომ ქვეყნის ყველაზე სერიოზული წრეები სასურველად და შესაძლებლად მიიჩნევდნენ წარსული დაპირისპირების გადალახვას და რეჟიმსა და ლეგიონარიზმს შორის ეროვნულ საფუძველზე თანამშრომლობას. ეს მოსაზრება გამოთქვა არა მხოლოდ სახელმწიფოს მთავარმა თეორეტიკოსმა მანოილესკუმ ან მეფის დაბრუნების ხელშემწყობმა ნაე იონესკუმ, არამედ მინისტრმა არჯეტოიანუმაც — ახალი კონსტიტუციის მთავარმა ინსპირატორმა — რომელმაც ჩვენთან საუბარში არ გამორიცხა ასეთი თანამშრომლობა, იმ პირობით, რომ, მისი სიტყვებით, „რკინის გვარდია“ უარს იტყოდა თავის ძველ მეთოდებზე.

ცხადია, არავინ უარყოფს, რომ ნორმალურ პირობებში, როდესაც მონარქიის ძალა და მნიშვნელობა ხელუხლებელია, მას არ სჭირდება რაიმე დიქტატორული დუბლიკატი საკუთარი ფუნქციის სათანადოდ შესასრულებლად. თუმცა ასეთ მდგომარეობას ვერ ვხედავთ იმ სახელმწიფოში, სადაც ტრადიციული რწმენა პოლიტიკური ინტრიგებით არის ჩანაცვლებული, სადაც „ებრაული ჰიდრა“ თავისი მარწუხებით შემოეხვია ერის უმნიშვნელოვანეს სასიცოცხლო კერებს და სადაც მრავალპარტიულმა საარჩევნო დემოკრატიაშეარყია ფართო პოლიტიკური ფენების ეთიკური მთლიანობა და პატრიოტული გრძნობა.

ასეთ პირობებში აუცილებელი ხდება ტოტალური განახლების ტოტალიტარული მოძრაობა — რაღაც ისეთი, რაც კოლექტიური მოძრაობის სახით წაშლის, შექმნის, გარდაქმნის და თავიდან აღადგენს მთელ ერს, არსებითად ახალი ცნობიერების მდგომარეობისა, იდეალისა და რწმენის ძალებზე დაყრდნობით. ასეთ ვითარებაში მონარქიული ინსტიტუტი, თუ იგი არსებობს, არ ინგრევა ტოტალიტარული ეროვნული მოძრაობის მიერ; პირიქით, იგი ვითარდება და სრულყოფილდება, როგორც ამას იტალიის მაგალითი აჩვენებს.

ამ კონტექსტში, ახალი რეჟიმისა და კოდრეანუს ეროვნული ლეგიონერული მოძრაობის თანამშრომლობა ერთდროულად სასურველიც იქნებოდა და შესაძლებელიც — მით უმეტეს, რომ, როგორც ვნახეთ, კოდრეანუ პირდაპირ იცავდა მონარქიულ იდეას და არასოდეს უფიქრია საკუთარი თავი რუმინეთის ახალ მეფედ წარმოედგინა; ეს არც მის ოპონენტებს წამოუყენებიათ ოდესმე.

უახლესმა მოვლენებმა აჩვენა, რომ ეს იმედები ილუზორული აღმოჩნდა და ტრაგედია დააჩქარა. ახალი კონსტიტუციის დამტკიცებიდან მალევე კოდრეანუ კვლავ დააპატიმრეს. რატომ? იმიტომ, რომ მრავალი თვის შემდეგ გაახსენდათ, თითქოს მან კვლავ მძიმედ შეურაცხყო ერთ-ერთი კაბინეტის მინისტრი — ისეთი რამ, რის თავიდან აცილებაც მას მთელი კარიერის განმავლობაში, გარემოებათა ზეწოლის ქვეშ, ფაქტობრივად არასოდეს შესძლებია. მოგვიანებით იგი დაადანაშაულეს სამეფოს უსაფრთხოების წინააღმდეგ შეთქმულებაში.

თუმცა რეალობა ისაა, რომ კოდრეანუს დაპატიმრება პრაქტიკულად ანშლუსის მეორე დღეს მოხდა. ამიტომ უკიდურესად სავარაუდოა, რომ ეს გადაწყვეტილება ნაკარნახევი იყო შიშით, თითქოს ავსტრიული ნაციონალ-სოციალიზმის ტრიუმფის შედეგად რუმინული ნაციონალიზმის ძალები — რამდენადაც დასუსტებულნი არ უნდა

ყოფილიყვნენ — კვლავ გააქტიურდებოდნენ. მათ სურდათ, ნებისმიერ ფასად, ჩამოეშორებინათ ამ ძალების ლიდერი.

სასამართლო პროცესის შედეგად კოდრეანუს ათწლიანი პატიმრობა მიესაჯა; ამასთან ერთად დააპატიმრეს მისი რამდენიმე ქვემდგომი ლიდერი და მრავალი ადამიანი, რომელიც ეჭვმიტანილი იყო „გვარდიის“ წევრობაში ან მის მხარდაჭერაში. ყველასთვის ცხადი იყო, რომ რუმინეთში ეროვნული პოლიტიკური ვითარება უკიდურესად გამწვავებული იყო და სტაბილიზაციისგან შორს იდგა.

შეუძლებელი იყო ვერ შეემჩნიათ, რომ მაშინ, როცა კოდრეანუს წინააღმდეგ წინა პროცესები — დემოკრატიული სისტემისთვის დამახასიათებელი კორუფციული შესაძლებლობების მაქსიმალური გამოყენების პირობებში — უცვლელად გამამართლებელი გადაწყვეტილებებით სრულდებოდა, ახალ ანტიდემოკრატიულ და „ეროვნულ“ კონსტიტუციაში მის მიმართ განაჩენი იქნა გამოტანილი. ეს ფაქტობრივად პროვოკაციად აღიქმებოდა რუმინული ეროვნული ლეგიონარიზმის ყველა ძალის მიმართ, რომლებიც კვლავ არსებობდნენ, მრავალრიცხოვანნი იყვნენ, თუმცა უკვე ლატენტურ მდგომარეობაში იმყოფებოდნენ და იოლად იდენტიფიცირებადნი აღარ იყვნენ.

მიუხედავად იმისა, რომ ახალი პროცესის დეტალები ფართოდ ცნობილი არ იყო, აშკარაა, რომ ეს განაჩენი ან მეტისმეტად მკაცრი იყო, ან — პირიქით — არასაკმარისად მკაცრი. რადგან, თუ ნამდვილად შეეძლოთ დაემტკიცებინათ სახელმწიფოს წინააღმდეგ კოდრეანუს რეალური შეთქმულება, არსებული მტრული განწყობის გათვალისწინებით, ეს იქნებოდა საუკეთესო შესაძლებლობა მისი საბოლოოდ ლიკვიდაციისთვის, ვინაიდან ახალი კონსტიტუციის მიხედვით ეს დანაშაული სიკვდილით ისჯებოდა. ამის ნაცვლად ისინი ათი წლით პატიმრობას დასჯერდნენ.

რაც მათ იმ მომენტში ვერ გაბედეს, მოგვიანებით გააკეთეს და ის, რაც გარდაუვლად მოსალოდნელი იყო, საბოლოოდ მოხდა. თავდაპირველი გაოგნების შემდეგ, კოდრეანუს ერთგულმა ძალებმა შურისძიების ტერორისტულ მეთოდებს მიმართეს; ამოქმედდა „სიკვდილის ბატალიონი“, შეიქმნა საიდუმლო „ეროვნული ტრიბუნალი“, რომელიც ლეგიონერული თვალსაზრისით ყველაზე დამნაშავე პირების გასამართლებასა და დასჯას ისახავდა მიზნად.

ეს ესკალაცია კიდევ უფრო გაძლიერდა პრადის კაპიტულაციისა და მიუნხენის სამიტის შემდეგ, თუმცა, სამწუხაროდ, მხოლოდ უფრო მძიმე მდგომარეობამდე მიიყვანა ქვეყანა: გაიზარდა დაპატიმრებების რიცხვი, ერთ უსამართლობას მეორე მოჰყვა; ცოტა ხნის წინ მოკლეს კლუჟის უნივერსიტეტის რექტორი, რომელიც განსაკუთრებით მტრულად იყო განწყობილი „გვარდიის“ მიმართ; ორი პროვინციის გუბერნატორი საიდუმლო ლეგიონერული „ეროვნული ტრიბუნალის“ მიერ სიკვდილით იქნა დასჯილი (განაჩენის აღსრულება იანვრისთვის იყო დანიშნული). შეიქმნა უკიდურესად ფეთქებადი ვითარება, რის შედეგადაც ჩამოაშორეს, აკრძალეს ან დააპატიმრეს უმაღლესი რანგის პირებიც — მათ შორის სამეფო სისხლის მქონე პრინცი და გენერალი ანტონესკუ, ოქტავიან გოგას მთავრობის ომის მინისტრი და იმ დროისთვის მეორე არმიის კორპუსის მეთაური.

მოვლენები სულ უფრო სწრაფად ვითარდებოდა და ორივე მხარის გამწარების ფონზე ტრაგედიის ბოლო ეტაპს მივალწიეთ. 30 ნოემბერს მოკლე ოფიციალურმა კომუნიკემ გამოაცხადა, რომ კოდრეანუ და მასთან ერთად კიდევ ოცდაათი ლეგიონერი — მოძრაობის წამყვანი ფიგურები — პოლიციის მიერ იქნენ მოკლულნი გაქცევის მცდელობისას. მათი გვამები, როგორც იუწყებოდნენ, სამ საათში დამარხეს, პრაქტიკულად დაუყოვნებლივ, რათა გარდაცვალების გარემოებათა შემდგომი გამოძიება ალექვეთათ.

დაძაბულობის კრიტიკულ ზღვარს ამგვარად მიაღწიეს. მოვლენამ მთელ რუმინეთში, სადაც კოდრეანუს მხარდამჭერები მილიონებს ითვლიან, უზარმაზარი გავლენა მოახდინა. ალყის მდგომარეობა, რომელიც სხვადასხვა მიზეზით უკვე მოქმედებდა, მთელ სამეფოზე გავრცელდა. შედეგად, რუმინეთის მდგომარეობა ერთ-ერთ ყველაზე ბუნდოვან ფაზაში შევიდა მისი ეროვნული ისტორიის განმავლობაში.

ჩვენ ხაზგასმით აღვნიშნეთ, რომ, თუ არ დავუშვებთ კოდრეანუს სრულ არაკეთილსინდისიერებას — რასაც ყველა კატეგორიულად გამორიცხავს ვისაც მასთან თუნდაც რამდენიმე წუთით ჰქონია შეხება, ან თუნდაც ის ვინც გრძნობდა იმ რწმენას, ენთუზიაზმსა და ღრმა გულწრფელობას, რომლითაც მისი ყველა ნაწერი იყო გამსჭვალული — შეუძლებელია დავიჯეროთ, რომ მისი მოძრაობა სუბვერსიულ ხასიათს ატარებდა ან სხვა მიზნები ჰქონდა, გარდა ეროვნული და ანტისემიტური „რეკონსტრუქციის“ ფაშისტური ან ნაციონალ-სოციალისტური მოდელის მიხედვით და ამავედროულად მონარქიული პრინციპების პატივისცემით.

მაშ, რა მოხდა? ლეგიტიმურია კითხვების დასმა იმ ძალების შესახებ, რომლებმაც გამოიწვიეს „რკინის გვარდიის“ ტრაგედია ან სულ მცირე, ხელი შეუწვეს მას. როდესაც კოდრეანუ ბოლოს დააპატიმრეს, ჩვენ პარიზში ვიყავით და საკუთარი ყურით მოვისმინეთ სიხარულის გამოხდომები, რომლითაც ამ ამბის გამოქვეყნებას შეხვდნენ ანტიფაშისტურ და იუდეო-სოციალისტურ გაზეთებში.

არ გავაბუქებთ, თუ ვიტყვით, რომ ჩეხოსლოვაკიის შემდეგ აღმოსავლეთცენტრალურ ევროპაში რუმინეთი რჩებოდა უკანასკნელ სივრცედ — მდიდარი ეკონომიკური და სტრატეგიული რესურსებით — რომელიც ჯერ კიდევ თავისუფალი იყო იმ ბუნდოვანი „ძალებისგან“, რომლებიც მოქმედებდნენ „დიდ დემოკრატიულ ქვეყნებში“, მაღალი ფინანსების სამყაროში და იუდეო-სოციალიზმში. ასეთი ძალებისთვის, მოკლევადიანი, მიოპიური ინტერესების დაკმაყოფილება ცხედრებზე

გადავლით მხოლოდ უმნიშვნელო დეტალს წარმოადგენდა, თუნდაც ეს
ცხედრები კეთილშობილი და გულწრფელი ახალგაზრდების ყოფილიყო.

•Terror-88 Library•
Batumi 2026